

РЕШЕНИЕ

№ 7

гр. София , 02.03.2021 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ ОКРЪЖЕН СЪД, II ВЪЗЗИВЕН ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ

в публично заседание на трети февруари, през две хиляди двадесет и първа година в следния състав:

Председател:	Ирина Р. Славчева
Членове:	Ивайло П. Георгиев Ваня Н. Иванова

като разгледа докладваното от Ивайло П. Георгиев Въззивно гражданско дело № 20201800500531 по описа за 2020 година

С Решение № 23/03.02.2020г., постановено по гр.дело № 289 по описа РС- гр. Костинброд за 2019 г., е признато за установено по отношение на П. Н. П. съществуването на вземането на „м.Е.” АД в размер на сумата от 10000 лева, дължима от ответницата като издател по запис на заповед от 01.10.2015 година, предявен за плащане на 06.01.2016 година, ведно със законната лихва върху тази сума, считано от датата на подаване на заявлението пред съда (20.03.2017г.), до окончателното ѝ изплащане.

Настоящото производство е по реда на чл. 258 и сл. от Гражданския процесуален кодекс и е образувано по въззивна жалба на П.П. срещу горното решение.

Жалбоподателката счита решението за неправилно, немотивирано и незаконосъобразно. Твърди, че по процесния запис на заповед авалист е трето лице (Ю.Г.) срещу която ищцовото дружество е завело дело със същия предмет, а именно – вземането от 10000 лв., произтичащо от същия запис на заповед. Счита, че поради това настоящото производство е недопустимо. Оспорва да е подписвала договор за заем, както и да е получавала такъв, и сочи, че няма никакви финансови взаимоотношения с ищеца. Поддържа, че в

записа на заповед е погрешно изписан единният ѝ граждански номер, което опорочава документа и компрометира доказателствената му стойност. Навежда довод, че сума в такъв размер е следвало да бъде преведена по банков път. Изтъква, че е поискала разпит на авалистката Г., но районният съд не се бил произнесъл по това нейно искане. Бил постановен установителен диспозитив по осъдителен иск. Прави извод за незаконосъобразност на обжалваното решение и моли съда да го отмени. Претендира разноски.

В срока по чл. 263, ал. 1 от ГПК е постъпил отговор от насрещната страна, с който жалбата се оспорва. Въззиваемят обосновава правния си интерес от водене на делото и изтъква, че воденото срещу авалистката дело е ирелевантно за изхода на настоящия правен спор, тъй като страните и петитумът са различни. Пзовава се на разпоредбата на чл. 513, ал. 2 от ТЗ и изтъква, че менителницата и менителничното поръчителство са самостоятелни и независими правни сделки, поради което не е ограничен да води отделни производства по всяко от правоотношенията. Сочи, че отговорността на авалиста е самостоятелна, поради което няма пречка, кредиторът да се снабди с изпълнителен лист и срещу него и срещу издателя, а предявяването на иск срещу единия от тях не погасява правото му да предяви иск и срещу другия. Счита за ирелевантно воденото досъдебно производство във връзка с претендирано от жалбоподателката документно престъпление. Намира, че погрешното изписване на единният ѝ граждански номер в документа не го опорочава, както и че не заличава изразената от нея воля. Оспорва твърдението на жалбоподателката, че сумата 10000 лв. е следвало да бъде заплатена по банков път, с оглед сключване на договора за паричен заем преди влизане в сила на това изискване. Моли съда да потвърди обжалваното решение. Претендира разноски.

В открито съдебно заседание пред въззивния съд жалбоподателката не се явява. Представява се от адв. З., която поддържа жалбата и оспорва отговора. Отправя искане за спиране на производството предвид образувано досъдебно производство, за което счита, че е от значение на решаването на настоящото дело. Представя писмено доказателство - влязло в сила решение на РС- Костинброд, с което Ю.Г. е осъдена да заплати сумата 10000 лв. по същия документ, който е подписан и от П.П.. Моли съда да уважи жалбата и

да отмени решението на първоинстанционния съд като неправилно и незаконосъобразно. Представя писмена защита, която дословно възпроизвежда текста на въззивната жалба.

В открито съдебно заседание пред въззивния съд въззиваемата страна „м.Е.” АД не се явява и не се представлява. От процесуалния ѝ представител – юрк. Солунска – е постъпила молба, с която се изразява становище за потвърждаване на обжалваното решение и се претендират разноски.

Съдът намира, че фактическата обстановка по делото, установена въз основа на събраните в първоинстанционното производство доказателства, е описана в обжалваното решение, поради което не е необходимо да се възпроизвежда в настоящия съдебен акт.

В производството пред въззивната инстанция като писмено доказателство е прието копие от съдебно решение от 14.10.2020г. на Костинбродския районен съд, постановено по гр.д. № 204 по описа на съда за 2018г. Тъй като същото е със заличени лични данни, от наличните в него инициали може само да се предполага, че то касае претендираното от жалбоподателката осъждане на Ю.Г. да заплати на „м.Е.” АД сумата 10000 лв. по запис на заповед от 01.10.2015г. Решението няма заверка за влизане в сила.

При така установената фактическа обстановка, съдът намира от правна страна следното:

Съгласно разпоредбата на чл. 269 от ГПК, въззивният съд се произнася служебно по валидността на обжалвания съдебен акт, а по допустимостта - в обжалваната му част, като по останалите въпроси е ограничен от посоченото в жалбата.

I. По валидност

Обжалваното в настоящото производство съдебно решение е валидно, доколкото е постановено от надлежен съдебен състав, в писмен вид и е подписано от разгледалия делото съдия, а формираната от последния воля е ясно и разбираемо формулирана.

II. По допустимост

Решението е и допустимо, тъй като е постановено при наличие на положителните и липса на отрицателни предпоставки за упражняване на правото на иск, а първоинстанционният съд се е произнесъл по действително предявения такъв.

Във връзка с това, неоснователен е доводът, че КРС се бил произнесъл с установителен диспозитив по осъдителен иск, доколкото е предявен иск по чл. 422 от ГПК, а той е установителен.

Твърдението на жалбоподателката, че същият ищец е предявил осъдителен иск за същата сума въз основа на същия запис на заповед срещу авалиста Ю.Г., е останало недоказано. Но дори то да е вярно, настоящото производство не е недопустимо, поради следните съображения.

Искът на „м.Е.” АД срещу П.П. би бил недопустим по чл. 126 от ГПК, ако е между същите страни, на същото основание и за същото вземане. В случая ответницата е различна и основаниято е различно - запис на заповед, а не авал. Съгласно трайната съдебна практика (напр. Решение № 92 от 6.07.2017 г. на ВКС по т. д. № 569/2016 г., I т. о., ТК), менителничното поръчителство /авал/ е едностранна, абстрактна и формална сделка със самостоятелен, неакцесорен характер, по силата на която авалистът поема да отговаря солидарно с издателя спрямо поемателя за заплащане вземането по менителничния ефект, а съгласно Определение № 443 от 4.07.2019 г. на ВКС по т. д. № 2831/2018 г., II т. о., *„за разлика от поръчителството, при което правопораждащият задължението факт е договор между кредитора и поръчителя, авалът възниква по силата на едностранно волеизявление на авалиста и е независимо от задължението, което обезпечава“*. В съответствие с така очертаната правна същност на менителничното поръчителство е и разпоредбата на чл. 513, ал. 2 от ТЗ, съгласно която приносителят може да предяви исковите си срещу всички задължени по менителницата лица, заедно или поотделно, без да се съобразява с реда, по който те са се задължили. В същия смисъл е и съдебната практика (Определение № 133 от 27.02.2012 г. на ВКС по т. д. № 911/2011 г., II т. о.,

ТК) според която предявяването на иск срещу един от длъжниците по ценната книга не води до загубване на правата на приносителя срещу останалите солидарни длъжници по ефекта.

С оглед гореизложеното и по аргумент от чл. 122, ал. 1 и 2 от ЗЗД, вр. чл. 513, ал. 1 и 2 от ТЗ, няма пречка, приносителят да иска извънсъдебно цялото задължение от всеки от солидарните длъжници или да предяви иски за него срещу всеки от тях - било то в едно производство или в отделни такива. При това, уважаването на иска срещу един от длъжниците не прави исковите срещу другите длъжници нито недопустими, нито неоснователни, а влязлото в сила решение, постановено в производство с участието на един солидарен длъжник, няма действие за останалите, независимо дали е в полза на кредитора или на длъжника (арг. от чл. 298, ал. 1 от ГПК, вр. Калайджиев А. „Облигационно право. Обща част.“, изд. Сиби, 2016г., седмо издание, стр. 607).

III. По същество

Настоящият съдебен състав споделя изложените в обжалваното решение мотиви и препраща към тях на основание чл. 272 от ГПК.

В допълнение, както и в отговор на наведените във въззивната жалба доводи, съдът намира същата за неоснователна поради следните съображения.

По аргумент от т. 17 от Тълкувателно решение № 4 от 18.06.2014 г. на ВКС по тълк. д. № 4/2013 г., ОСГТК, релевирането от ищеца с исковата молба на каузално отношение между страните (в случая – договор за паричен заем) не променя нито предмета на делото, нито предмета на доказване, нито разпределението на доказателствената тежест. Каузалното правоотношение би имало значение за изхода на делото и би подлежало на доказване само при заявени от ответника релативни възражения (т.е. основани на това правоотношение), и само доколкото те биха имали за последица погасяване на вземането по запис на заповед. В случая, обаче, ответницата П. не е заявила релативни възражения, а и изрично е оспорила съществуването на каквито и да било финансови отношения между нея и ищеца. Поради това, независимо от твърденията на ищцовото дружество, че записът на заповед

има обезпечителна функция спрямо въведеното от самия него каузално правоотношение, той следва да докаже вземането си, основано на менителничния ефект, а не на каузалното правоотношение.

В горния смисъл е постановеното по настоящото дело Определение № 527/17.09.2002г., с което въззивният съд е разпределил доказателствената тежест и е предоставил възможност на страните да ангажират доказателства.

Съдът намира, че процесният запис на заповед е редовен от външна страна и съдържа всички реквизити по чл. 535 от ТЗ. В него не се откриват поправки, зачерквания, допълвания и отбелязвания. Наистина, ответницата е заявила, че не е подписвала запис на заповед, нито че такъв ѝ е бил предявен, но, доколкото не е оспорила автентичността на записа като документ, съдът не е бил длъжен да открива производство по чл. 193 от ГПК, нито да дава указания на страните във връзка с него. Поради това следва да се приеме, че процесният запис на заповед е автентичен. Издател по него е ответницата, а поемател – ищцовото дружество. Поради това съдът намира, че по силата на записа е възникнало вземане на „м.Е.” АД срещу П.П. за сумата 10000лв.

Обективно вярно, но необосноваващо претендираните от жалбоподателката правни изводи, е твърдението ѝ, че единният ѝ граждански номер е посочен погрешно в процесния запис на заповед. Видно от разпоредбата на чл. 353 от ТЗ, името и ЕГН на издателя не са част от реквизитите на записа на заповед. Поради това, дори да са сгрешени, те не опорочават записа на заповед. От значение за индивидуализацията на издателя е единствено неговият подпис (чл. 353, т. 7 от ТЗ), чието авторство, както се посочи по-горе, не е опровергано.

Неоснователен е доводът на жалбоподателката, основан на твърденията ѝ за осъждане на Ю.Г. за същата сума в качеството ѝ на авалист по същия запис на заповед. На първо място, както се посочи по-горе, това твърдение е останало недоказано. На второ място, дори да беше доказано, то не би обусловило неоснователност на иска, тъй като не съставлява доказателство за погасяване на задължението, което обстоятелство би било релевантно за настоящия правен спор, с оглед същността на пасивната солидарност, при която погасителен ефект за цялото задължение има само точното изпълнение от страна на някого от солидарните длъжници. Осъждането на такъв длъжник,

снабдяването с изпълнителен лист срещу него, и дори провеждане на принудително изпълнение срещу него, обаче, са действия, които, сами по себе си, нямат такъв ефект. В същия смисъл е и съдебната практика (Решение № 211 от 19.07.2013 г. на ВНАС по в. т. д. № 229/2013 г., Решение № 4256 от 10.06.2014 г. на СГС по гр. д. № 8221/2013 г.). Във връзка с това следва да се отбележи, че няма опасност, кредиторът да получи двойно плащане на процесното вземане, тъй като всяко плащане от когото и да е от солидарните длъжници погасява съответната част от дълга, което обстоятелство може да бъде релевирано или извънсъдебно, или в изпълнителното производство.

Неоснователен е и доводът, че сумата 10000 лв. е следвало да бъде преведена по банков път. Както се посочи по-горе, в случая процесното вземане се основава на менителничен ефект, а не на каузално правоотношение. Поради това е ирелевантно, дали такава сума е била получена от жалбоподателката. Достатъчно е, че тя се е задължила да я заплати на поемателя по силата на процесния запис на заповед. Отделно от това, основателно е възражението на въззиваемия, че задължението за плащане на суми, равни или надвишаващи 10000 лв., само чрез превод или чрез внасяне по платежна сметка е възникнало едва с изменението на разпоредбата на чл. 3, ал. 1, т. 1 от ЗОПБ от 01.01.2016г., а процесният запис на заповед е издаден преди тази дата – на 01.10.2015г. Но дори такава сума да е била предадена от поемателя на издателя не по банков път и в нарушение на закона, този факт може да обуслови само административно-наказателна отговорност за превеждащия, но не и да опорочи материалноправните отношения между страните.

На последно място, неоснователно във въззивната жалба се поддържа, че непроизнасянето на КРС по искането за разпит на св. Г. съставлява съществено процесуално нарушение. Както е обосновано в определението от 17.09.2020г., в последното открито съдебно заседание пред КРС ответницата е заявила, че няма доказателствени искания, въпреки възможността да обърне внимание на съда за неговия пропуск (ако е считала, че има такъв). Освен това, искането е било и неопределено, тъй като не става ясно, за установяване на какви конкретни обстоятелства се иска събиране на гласни доказателства и дали те не биха попаднали в някоя от забраните по чл. 164, ал. 1 от ГПК.

Други доводи във въззивната жалба не са изложени, поради което съдът не е

длъжен служебно да формулира и обсъжда такива.

С оглед гореизложеното, въззивната жалба е неоснователна, а обжалваното решение е правилно и следва да бъде потвърдено.

IV. По разноските

С оглед изхода на делото и направено в този смисъл искане, в полза на въззиваемото дружество следва да се присъдят направените от него разноси във въззивното производство – юрисконсултско възнаграждение в размер на 100 лв. на основание чл. 78, ал. 8 от ГПК, вр. чл. 37 от ЗПП, вр. чл. 25, ал. 1 от Наредбата за заплащането на правната помощ.

Така мотивиран, съдът

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА Решение № 23/03.02.2020г., постановено по гр.д. № 289 по описа РС- гр. Костинброд за 2019 г.

ОСЪЖДА П. Н. П. с ЕГН ***** да заплати на „М.Е.” АД с ЕИК *** сумата 100 лв. – разноси във въззивното производство.

Решението може да се обжалва пред ВКС на РБ в едномесечен срок от връчване на препис от него.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____